

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.012.03.2020

Pan Grzegorz Trochanowski
Przewodniczący
Prezydium Zarządu Głównego
Zjednoczenia Łemków
38-300 Gorlice
ul. Władysława Jagiełły 2

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/006 - Współpraca organów administracji rządowej z organizacjami pozarządowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana Kierownik jednostki kontrolowanej	Zjednoczenie Łemków w Gorlicach, ul. Władysława Jagiełły 2, 38-300 Gorlice. Grzegorz Trochanowski ¹ , Przewodniczący Prezydium Zarządu Głównego Zjednoczenia Łemków w Gorlicach ² .
Zakres przedmiotowy kontroli	Współpraca z administracją rządową w zakresie realizacji zadań ze środków publicznych, w tym realizacja zadania publicznego pn. XXXV „Łemkowska Watra”
Okres objęty kontrolą	Od 2017 r. do zakończenia czynności kontrolnych oraz dla zdarzeń wcześniejszych, o ile miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 w związku z art. 5 ust. 3 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Jan Sulima, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/100/2020 z 23 czerwca 2020 r.

(akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁴

OCENA OGÓLNA

Zjednoczenie Łemków w Gorlicach⁵ na realizację zadania publicznego pod nazwą XXXV *Łemkowska Watra*⁶, na podstawie umowy nr 512/ESOM/2017, zawartej 17 maja 2017 r.⁷, otrzymało od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji⁸ dotację w kwocie 145 000 zł. Z tej kwoty na realizację Zadania wydatkowano 144 227,93 zł, a kwotę 772,07 zł, uznaną przez Ministra SWiA za pobraną w nadmiernej wysokości, zwrócono na rachunek bankowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji⁹. Zadanie zostało zrealizowane w terminie określonym w Umowie, a cele i efekty przyjęte dla tego Zadania zostały osiągnięte. Zjednoczenie prowadziło dla Zadania wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową, zgodnie z art. 152 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰, art. 16 ust. 5 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹¹ oraz § 5 ust. 1 Umowy. Zjednoczenie wypełniło obowiązek przedłożenia sprawozdania z wykonania Zadania w terminie określonym w Umowie. Stwierdzona w kontroli nieprawidłowość polegała na sporządzeniu niepoprawnego pod względem merytorycznym i rachunkowym sprawozdania końcowego z realizacji Zadania, co było niezgodne z § 8 ust. 1 Umowy.

¹ Prezydium Zarządu Głównego Zjednoczenia Łemków w Gorlicach zostało wybrane Uchwałą nr 1/2019 z 9 lutego 2019 r., a jego skład nie zmienił się do zakończenia kontroli. W skład Zarządu Głównego wchodzi dziewięć osób, w tym: Przewodniczący, czterech Wiceprzewodniczących, Sekretarz, Skarbnik i dwóch członków.

² Zjednoczenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze Stowarzyszeń 12 kwietnia 2006 r. Celem działania Zjednoczenia jest pobudzanie, pielęgnowanie i rozszerzanie działalności kulturalno-oświatowej w regionie Łemkowskim i innych skupiskach społeczności łemkowskiej.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Zjednoczenie.

⁶ Dalej: Zadanie.

⁷ Dalej: Umowa.

⁸ Dalej: Minister SWiA.

⁹ Dalej: MSWiA.

¹⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., dalej: ufp.

¹¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm., dalej: udpp.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Realizacja wybranego zadania publicznego

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto realizację zadania publicznego pod nazwą XXXV *Łemkowska Watra*.

W wyniku konkursu ofert na realizację w 2017 r. zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, Minister SWiA zawarł ze Zjednoczeniem 17 maja 2017 r. Umowę na realizację ww. Zadania w okresie od 1 stycznia do 15 października 2017 r., zgodnie z zakresem rzeczowym i kosztorysem, określonymi we wniosku o udzielenie dotacji z 22 marca 2017 r.¹², który stanowił integralną część Umowy. Minister SWiA zobowiązał się do przekazania Zjednoczeniu dotacji w kwocie 145 000 zł (w dwóch ratach: 10 000 zł i 135 000 zł), co stanowić miało 70,4% kosztów realizacji Zadania. Zjednoczenie nie miało obowiązku przekazania na realizację ww. Zadania środków własnych. Całkowity koszt realizacji Zadania określono w Umowie na kwotę 205 900 zł. Zadanie miało być sfinansowane ww. dotacją z MSWiA i dotacją Województwa Małopolskiego (20 000 zł) oraz przychodami uzyskanymi w związku z realizacją Zadania (40 900 zł).

(akta kontroli str. 43-58, 66-67, 70-71)

Zgodnie z Umową, głównym celem XXXV *Łemkowskiej Watry* było pielęgnowanie kultury łemkowskiej i uświadomienie społeczności lokalnej znaczenia rodzinnych tradycji Regionu Łemkowszczyzny, a ponadto:

- umacnianie tożsamości regionalnej mniejszości łemkowskiej,
- wspieranie i ochronę dziedzictwa kulturowego przez popularyzację lokalnie działających grup artystycznych,
- budowanie w miejscowości Zdynia lokalnego centrum dziedzictwa kulturowego,
- rozwój współczesnej twórczości artystycznej i muzycznej,
- podtrzymywanie zanikających form twórczości ludowej i odtwarzanie ginących zawodów,
- trzydniowy cykl spotkań o charakterze edukacyjno-informacyjnym.

We wniosku o dotację (stanowiącym integralną część Umowy) założono osiągnięcie następujących efektów: występy około 40 zespołów oraz udział w przedsięwzięciu od 8 do 10 tysięcy osób, a także zorganizowanie kilkunastu imprez towarzyszących.

(akta kontroli str. 49-57)

MSWiA, zgodnie z Umową, przekazało Zjednoczeniu dotację w dwóch transzach, w łącznej kwocie 145 000 zł¹³. Całkowity koszt realizacji Zadania, wykazany w sprawozdaniu końcowym, wyniósł 213 482,86 zł, tj. 103,7% kwoty przewidzianej w Umowie. Koszty realizacji Zadania zostały podzielone na koszty związane z: wypłatą wynagrodzeń (69 484 zł), zakupem materiałów i energii (35 476,43 zł), usług obcych (106 685,42 zł) oraz pozostałe koszty (1672,01 zł). Ze środków dotacji na sfinansowanie ww. kosztów wydatkowano odpowiednio: 53 000 zł, 12 847,07 zł, 77 622,93 zł i 1530 zł. W sprawozdaniu podano, że pozostałe koszty w kwocie 68,5 tys. zł zostały sfinansowane z innych źródeł, ale bez ich wskazania. Podano jedynie, że w związku z realizacją Zadania uzyskano przychody w kwocie 48 482,86 zł.

(akta kontroli str. 77-78, 102-112 i 119)

¹² Wniosek z taką datą został dołączony do Umowy. Zjednoczenie pierwszy wniosek złożyło przed 15 września 2016 r., ale nie posiada dokumentu potwierdzającego jego złożenie w MSWiA.

¹³ Tj. w dniu 20 czerwca 2017 r. – 10,0 tys. zł i 30 czerwca 2017 r. – 135,0 tys. zł.

Faktyczny całkowity koszt realizacji Zadania, wynikający z ewidencji księgowej, wyniósł 278 385,07 zł i był wyższy od wykazanego w ww. sprawozdaniu o 64 902,21 zł, tj. o 30,4%. Natomiast przychody wyniosły 102 490,00 zł i były wyższe od wykazanych w sprawozdaniu o 54 007,14 zł, tj. o 111,3%. (Szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*). Koszty poniesione na realizację Zadania zostały sfinansowane dotacjami z: MSWiA (144 227,93 zł), Województwa Małopolskiego (20 000 zł), Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (60 000 zł) i Powiatu Gorlickiego (4500 zł) oraz środkami własnymi (49 657,14 zł).

(akta kontroli str. 159 i 201)

Zjednoczenie dokonało przesunięcia środków pochodzących z dotacji w kwocie 2 077,07 zł z kategorii „zakup materiałów i energii” oraz 270,00 zł z kategorii „pozostałe koszty” do kategorii „usługi obce” w łącznej kwocie 2 347,07 zł. Przesunięcie środków dotacji z innych kategorii do kategorii „usługi obce” wyniosło 22,4% zaplanowanej w tej kategorii kwoty, tj. więcej niż dopuszczony umową próg 15% (§ 5 ust. 1 Umowy). W związku z powyższym Minister SWiA, zgodnie z § 5 ust. 2 Umowy, nakazał zwrócić kwotę wynikającą z przesunięć w wysokości 772,07 zł¹⁴ na rachunek bankowy MSWiA jako kwotę dotacji pobranej w nadmiernej wysokości¹⁵. Zjednoczenie zwróciło ww. kwotę przelewem bankowym w dniu 12 lutego 2018 r.

(akta kontroli str. 44, 104, 105, 223, 253)

Badanie dokumentów z realizacji ww. Zadania wykazało, że uzyskane zostały zakładane efekty rzeczowe, określone w złożonym do MSWiA wniosku o dotację. Zjednoczenie zorganizowało w Zdyni w dniach 21-23 lipca 2017 r. XXXV „Łemkowską Watrę”, podczas której wystąpiło 39 zespołów, w tym 22 zespoły z zagranicy (Słowacja, Ukraina, Serbia, Chorwacja) oraz trzech solistów i dwa duety. Łącznie w ciągu trzech dni wystąpiło ok. 700 wykonawców, z czego 95% stanowili reprezentanci mniejszości łemkowskiej. W imprezie w ciągu trzech dni udział wzięło około 9500 osób. Oprócz występów na scenie głównej odbyło się 14 spotkań o charakterze edukacyjno-informacyjnym, artystycznym i sportowym, w szczególności:

- wystawy dokumentalne i historyczne, w tym m.in.: Galeria Łemkowskiej Watry w chyży, czyli w domu łemkowskim oraz galeria plenerowa,
- dokumentalny panel filmowy,
- spotkania, dyskusje, wykłady, w „Namiocie literackim” na Lemko-Street,
- Lemkotropy 2017 – gra terenowa na czas i orientację dla dwuosobowych zespołów,
- XXIII Łemkowska Spartakiada Sportowa.

(akta kontroli str. 22-23, 49-58, 113-115, 228-230)

Badaniem objęto 100% wydatków finansowanych lub współfinansowanych z dotacji, tj. 100 dowodów księgowych o łącznej wartości 179,9 tys. zł. Wszystkie zbadane dowody księgowe zostały prawidłowo opisane, zamieszczono na nich informację, że wydatek został sfinansowany ze środków MSWiA lub środków własnych oraz pozyskanych od innych podmiotów, a ich prawidłowość sprawdzona została pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez Członków Prezydium Zarządu Zjednoczenia. Wszystkie wydatki objęte badaniem zostały poniesione ze środków pochodzących z dotacji (w całości lub częściowo) w okresie od 1 stycznia do 15 października 2017 r., tj. w terminie określonym w § 1 ust. 3 Umowy.

(akta kontroli str. 161-168)

Zjednoczenie, zgodnie z warunkami określonymi w Umowie:

- wykorzystało dotację na cel określony w Umowie, zgodnie z § 4 Umowy;

¹⁴ Wg wyliczenia: 2.347,07 zł – 1575,00 zł, tj. 15% od kwoty dotacji określonej w Umowie do kategorii „usługi obce”.

¹⁵ Pismem DB-S-0272-3-13/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.

- prowadziło wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową oraz wyodrębnioną ewidencję księgową¹⁶ otrzymanych i wydatkowanych środków z dotacji (odpowiednio na kontach: 810/MSWiA – dotacje otrzymane i 501/MSWiA – Łemkowska Watra), zgodnie z art. 152 ust. 1 upf, art. 16 ust. 5 udpp i § 6 ust. 1 Umowy;
- złożyło sprawozdanie końcowe z realizacji Zadania według określonego wzoru¹⁷ w ciągu 30 dni od zakończenia jego realizacji, zgodnie z § 8 ust. 1 Umowy;
- umieściło na własnej stronie internetowej logotyp MSWiA wraz z informacją, że Zadanie jest współfinansowane ze środków Ministra SWiA, zgodnie z § 16 ust. 1 Umowy. Ponadto stosowne informacje zostały zamieszczone w miejscu wykonywania Zadania, tj. w Zdyni i w programie XXXV „Watry Łemkowskiej” oraz na plakatach i materiałach reklamowych. Wydarzenie to było relacjonowane w mediach, tj. przez: TVP 3, Gorlice TV, Radio Kraków, Tygodniku „Nasze słowo” i Kwartalniku „Watra”;
- nie zbywało rzeczy zakupionych ze środków dotacji.

(akta kontroli str. 22, 102-120, 161-168, 231-234)

Minister SWiA nie przeprowadzał kontroli realizacji Zadania przez Zjednoczenie.

(akta kontroli str. 23 i 34-38)

Stwierdzone
nieprawidłowości

Sprawozdanie końcowe sporządzone przez Zjednoczenie z realizacji Zadania nie zostało sporządzone poprawne pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, co było niezgodne z § 8 ust. 1 Umowy.

Dane dotyczące kosztu całkowitego i przychodów uzyskanych z jego realizacji były niezgodne z ewidencją księgową.

W sprawozdaniu podano, że koszt całkowity Zadania wyniósł 213 482,86 zł, a przychody 48 482,86 zł, podczas gdy faktycznie wynosiły one odpowiednio 278 385,07 zł i 102 490,00 zł.

(akta kontroli str. 105, 119, 159, 201, 214)

Zastępca Przewodniczącego Prezydium Zarządu Zjednoczenia wyjaśnił, że Członek Prezydium Zarządu Zjednoczenia sporządzający w ww. sprawozdanie przez niedopatrzanie podał niepełne dane dotyczące kosztów i przychodów, bez uzgodnienia ich z główną księgową Zjednoczenia.

(akta kontroli str. 156, 160 i 252)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o skorygowanie sprawozdania końcowego z realizacji Zadania, tak aby odpowiadało ono wymogom wynikającym z § 8 ust. 1 Umowy i przesłanie go do MSWiA.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

¹⁶ Prowadzona w ramach wolontariatu przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje do ich prowadzenia.

¹⁷ Udostępnionego na stronie <http://mniejszosci.narodowe.mswia.gov.pl>.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 16 października 2020 r.

Kontroler
Jan Sulima
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

DORADCA EKONOMICZNY
p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Warszawie

.....
Wiesława Bronisz

podpis